

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av elevers tillgång till
läroböcker och andra läromedel i de obligatoriska
skolformerna vid Mariedalsskolan F-3 och fritidshem i
Varbergs kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av elevers tillgång till läroböcker och andra läromedel vid Mariedalsskolan F-3 och fritidshem. Granskningen genomfördes under höstterminen 2025.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fem utvecklingsområden som angetts i beslut den 16 januari 2026.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Mariedalsskolan F-3 och fritidshem senast den 3 augusti skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Varbergs kommun har inkommit med en sådan redovisning den 10 juni 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Skolans arbete med att ge eleverna tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål

- Använd läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang i undervisningen och progression i elevernas lärande.

Varbergs kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Ge eleverna möjlighet att använda läroböckerna även utanför lektionstid.

Varbergs kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Stärk ledningen och samordningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Varbergs kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Varbergs kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel samt vidta vid behov åtgärder för att utveckla skolans arbete.

Varbergs kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Utvecklingsområde 1

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Använd läroböcker och andra läromedel för att skapa sammanhang i undervisningen och progression i elevernas lärande.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har påbörjat ett arbete för att skapa förutsättningar för användning av läroböcker och andra läromedel i alla teoretiska ämnen. Rektorn har köpt in läroböcker för samtliga elever i ämnena svenska, svenska som andraspråk och teknik samt i de natur- och samhällsorienterande ämnena. Rektorn har därtill påbörjat ett arbete med en läromedelsstrategi som ska bidra till struktur i användningen av läroböcker och andra läromedel. Enligt huvudmannens redovisning anger läromedelsstrategin bland annat att en central del i arbetet är att lärarna kontinuerligt utforskar och kommer överens om hur läroböcker och andra läromedel ska användas inom respektive ämne för att skapa progression, sammanhang och likvärdighet i undervisningen. För att möjliggöra detta avser rektorn organisera så att samtliga lärare har möjlighet att delta i det kollegiala utvecklingsarbetet i olika ämnesdidaktiska kollegium där det bland annat kommer tydliggöras betydelsen av att använda läroböcker och andra läromedel i undervisningen. Huvudmannen redovisar kvalitetshöjande effekter av åtgärderna och beskriver att den ökade tillgången till läroböcker möjliggör

ökad användning av läroböcker i alla ämnen, vilket bidrar till sammanhang och progression i elevernas lärande. Vidare bidrar läromedelsstrategin, enligt huvudmannen, till att skapa struktur i arbetet med och användning av läroböcker och andra läromedel. På längre sikt förväntar sig huvudmannen att rektorns organisation och ledarskap ska bidra till förbättrad kvalitet av lärarnas dagliga undervisning samt att elevernas ämnesintresse och vilja att lära sig ska öka.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom det område som granskats. Skolinspektionen förutsätter att arbetet fortsätter.

Utvecklingsområde 2

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna möjlighet att använda läroböckerna även utanför lektionstid.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att ge eleverna möjlighet att använda läroböcker utanför lektionstid. Rektorn har kompletterat uppsättningar av läroböcker i ämnena svenska, svenska som andraspråk, teknik samt i de natur- och samhällsorienterande ämnena så att elever har möjlighet att använda läroböcker utanför lektionstid i samtliga ämnen. Utvecklingsarbetet har, enligt huvudmannen, bidragit till att elever nu har möjlighet att repetera och fördjupa sina kunskaper även utanför skoltid. På längre sikt förväntas arbetet resultera i att eleverna får en ökad nyfikenhet och intresse för de olika ämnena samt ökade kunskaper och förbättrad läsförmåga. Vidare förväntas även vårdnadshavare få en större inblick i skolans arbete och bättre möjligheter att stötta sina barn i deras lärande.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Utvecklingsområde 3

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Stärk ledningen och samordningen av arbetet med att ge alla elever tillgång till läroböcker och andra läromedel som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har stärkt ledningen och samordningen av arbetet med att ge elever tillgång till läroböcker och andra läromedel. Rektorn har inventerat skolans läromedel och genomfört inköp efter behov. Enligt huvudmannens redovisning har rektorns ledning och samordning av läroböcker och andra läromedel även stärkts genom läromedelsstrategin som reglerar att det en gång per läsår ska genomföras en utvärdering av kvalitet och tillgång till läroböcker och andra läromedel. Effekter som huvudmannen redovisar av vidtagna åtgärder är att framtagandet läromedelsstrategin ska utgöra ett stöd och bidra till en kontinuitet för skolans fortsatta arbete med läroböcker och andra läromedel. På sikt förväntas vidtagna åtgärder leda till att rektorn bland annat får större möjlighet att bidra till likvärdighet inom skolan. Enligt huvudmannens redovisning kommer utvecklingsarbetet vara en fortsatt del i skolans systematiska kvalitetsarbete.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Utvecklingsområde 4

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Skapa förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet inom skolenheten gällande användningen av läroböcker och andra läromedel.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har skapat förutsättningar för ett medvetet och gemensamt arbete med likvärdighet gällande användningen av läroböcker och andra läromedel. Rektorn har

utformat en läromedelsstrategi som ska vara en central del i arbetet i hur läroböcker och andra läromedel ska användas på skolan. Enligt huvudmannens redovisning har vidtagna åtgärder bidragit till förutsättningar för kollegiala samtal och en gemensam systematisk uppföljning, utvärdering och analys vad bland annat gäller användningen av läroböcker och andra läromedel. På sikt förväntas utvecklingsarbetet bidra till att elever ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, utifrån deras individuella förutsättningar och behov.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

Utvecklingsområde 5

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel samt vidta vid behov åtgärder för att utveckla skolans arbete.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn har vidtagit åtgärder för att lärarna ska utvärdera tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel. Rektorn har organiserat och genomfört en inventering och utvärdering i syfte att kvalitetssäkra och säkerställa tillgång till läroböcker och andra läromedel. Vid inventeringen delades lärare in i ämnesgrupper där de fick diskutera utifrån förbestämda frågor om tillgången till och användningen av läroböcker och andra läromedel. Av huvudmannens redovisning framgår vidare att utvärdering av tillgång till och användning av läroböcker kommer att ske kontinuerligt i de veckovisa arbetslagsmötena där lärare som undervisar i samma årskurs träffas samt vid träffarna som sker varannan vecka med lärare från olika årskurser. Vid dessa träffar berörs bland annat användning av läroböcker och andra läromedel utifrån olika pedagogiska och specialpedagogiska aspekter. Enligt huvudmannens redovisning har vidtagna åtgärder bidragit till att det finns läroböcker i samtliga ämnen samt till att det finns en systematik att årligen utvärdera tillgång till och användning av läroböcker och andra läromedel. På sikt förväntas arbetet med systematisk utvärdering och

analys leda till väl underbyggda beslut gällande tillgång till och användning av läroböcker och andra läromedel.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom området.

På Skolinspektionens vägnar

X Roger Persson

Beslutsfattare
Signerat av: Roger Persson

X Klara Engström

Föredragande
Signerat av: Klara Engström

Bilaga 1: Författningsstöd

Den 1 juli 2024 trädde ändringar i skollagen i kraft som syftar till att stärka elevers tillgång till ändamålsenliga läromedel.¹ Ändringarna gäller för flera skolformer. För grundskolan är lydelsen följande²:

Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.

I skollagens första kapitel har införts definitioner av begreppen läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg.

I skollagen avses med

- lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,
- läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,
- lärverktyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen.³

I samband med lagändringarna har regeringen även beslutat om nya formuleringar i flera läroplaner.⁴ I läroplanen för grundskolan har ändringarna följande lydelse

Läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁵

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- alla elever erbjuds strukturerad undervisning under lärares ledning,

¹ Lag (2023:951) om ändring i skollagen (2010:800).

² 10 kap. 10 § andra stycket skollagen.

³ 1 kap. 3 § elfte–trettonde strecksatserna skollagen.

⁴ Förordning (SKOLFS 2024:590) om ändring i förordningen (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

⁵ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper.

- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda läroböcker, andra läromedel och andra lärverktyg som behövs för en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål,
- alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek,
- alla lärare får tillgång till de lärarhandledningar som behövs för att ge eleverna en god kunskapsutveckling i enlighet med utbildningens mål.⁶

⁶ Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar.